

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és esütőirtókön.
Előfizetési ár:
Seggedyre 2 korona 50 fillér. Félre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház.
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Az öntöző csatornákról.

A mindannyiunkat tápláló és eltartó magyar földnek egyik legnagyobb ellensége, a földműves gazdának legnagyobb veszedelme: a szárazság.

A magvető földesgazda az aratás előtti nyári hónapokban nap nap után szorongó szívvel lesi az áldáshozó felhőket, de a legtöbb esetben hiába, mert éghajlati viszonyaink túlnyomólag a szárazság felé hajlanak, vagyis — amint ezt évek hosszú sorának tapasztalatai bizonyítják — a nyári hónapokban alig vannak termékenyítő esők.

A földesgazda tehát szomorúan nézi, mint teszi tönkre legszebb reményeit a sorvasztó hőség, mint sorvad el a tikkasztó aszály miatt a kalász, de segíteni nem tud, mert az elemek hatalma ellen csak istennél a segedelem, amelyért hozzá buzgó imával és hő fohással is járul.

Való igaz, az elemek hatalma ellen csak Isten nyújt segílyt, ámde a szárazság oly veszedelem, amely emberi ésszel és munkával is leküzdhető, ez ellen az ellenség ellen tehát a földesgazdának is a sorompóba kell állni s ha nemcsak bízza magát, hanem küzdve küzd is, ezt a legveszedelmesebb ellenségét legyűrheti és örökre ártalmatlanná teheti.

Erre a mondásra talán sokan álmélkodva néznek, még többen talán a fejüket rázzák, egy szóval: nem hiszik el, hogy a szárazságon is lehet segíteni. Pedig mégis úgy van.

A magyar földművelési kormányának már régóta nagy gondját képezte az a kérdés, miképen lehetne a szélsőségekre hajló éghajlati viszonyainkból folyólag a földesgazdát sújtó csapásokon enyhíteni, vagy azokat elhárítani. Azt tudja mindenki, hogy különösen a legnagyobb csapás, a szárazság ellenében csak az öntözés nyújthat segítséget, de nem tudják kitalálni a módját, hogy ezt az öntözést hogyan kell az ország vízszegény vidékein általánosítani és a szükséges vizet mindenhová elvezetni.

A jelenlegi földművelésügyi kormány végre ezt a kérdést szerencsésen megoldotta azzal a javaslattal, a melyet a közérdekű öntöző csatornák létesítéséről a magyar törvényhozásnak előterjesztett, s amelyet a törvényhozás el is fogadott, és mint 1900 ik évi harmincadik törvényt törvényei sorába iktatott.

Bizonyára hallottak már a földesgazdák erről a törvényről, irtunk is erről már sokat és sokan, s ha most ujjent erről írunk, ennek oka az a meggyőződésünk, hogy erről a törvényről nem lehet eleget beszélni és

írni, hanem minduntalan a földesgazda szeme elé kell azt tartani, rendelkezéseit, célját, hasznát és mérhetetlen előnyeit elméjébe kell vélni, hogy így — ha idővel is — a törvény üdvöségét megértve és belátva, önmaga is buzgó lelkesedéssel közreműködjek az öntöző csatornák létesítésén, mert ehhez a nagy munkához ez a közreműködés, a földművelésügyi kormányzat támogatása mellett feltétlenül szükséges. Ebben a kérdésben különösen alkalmazható az a közmondás: „Segíts magadon és Isten is megsegít!”

Ezután az előljáró beszéd után rátérünk a közérdekű öntözőcsatornák létesítéséről szóló törvény céljának, hasznának, rendszerének és fontosabb részeinek megbeszélésére, szép sorjában mindent elmondva, ami egy földesgazdának a törvény megértéséhez szükséges.

Mind ezt ugyan nem lehet egyszerre elmondani, de reméljük, hogy a szives olvasó többször is meg fog hallgatni, s épp oly jó szívvel fogadja felvilágosításainkat, amilyen igaz szívből, a magyar föld birtokosai iránt érzett szeretetből fakadnak azok.

A törvénynek főcélja az egész országban öntöző csatornák létesítése és ezzel a sikeres gazdálkodás lehetővé tétele. Vízszegény vidékeken

TÁRCA.

Az és kis Mariskám.

A szerelemnek annyiféle variációját ösmérjük, annyszor énekelték már meg tavaszi poéták jobb híján. Hogy zengi el az egyik, mily édesen a másik, hiszen unos untig vagyunk már velök —, de hát hiába, írni csak kell, s ez olyan szükséglet, mint a minő a mindennapi kenyér.

Nem tudom, hisz én is voltam valankor fiatal, éreztem nem egyszer, hogy hat mozog a szívnek csufof fogalom, vagy mi esoda is volt az, a mit a profán nyelvem tán érzéssel vagy tán érzékiességgel még jobban körvonázhatnék. De hát, nem tudom, ez sohasem volt az a valami, az a magasztos érzés, amit a fentebb említett, igen tisztelt rügyfakasztó, alkalmi poéták, és a tavasz trubadúrjai mir annyiszor megénekelték.

Szerintük a szerelem olyan magasztos, profán szemmel el nem érhető érzélem, a melyet érezni lehet, de megírni nem, (no de hiszen ennek bizonyítására elegendő, ha verseztükét előlássuk.) De még is, hogy olvassuk, mi mindent el nem követ az ember

ha szerelmes, gondolkodóba ejt, ha még oly optimisták is vagyunk szerelem dolgában.

Nem tagadom, találkoztam az életben elég asszonnyal, leannyal, mivel szívesebben tarsalogtam, mint a másikkal, a mivel inkább töltöttem el délutánjaimat, vagy flirteltem keresztül egy five o'clockot, de hat én istenem, ez még mindig nem az az érzés, a mire oly garral rafogják, hogy lélekemelő, nemesítő, idvezítő. Mert ha elhagytam a társaságukat, igaz, halásan emlékeztem a kellemesen eltöltött néhány percre, de egyéb, mélyebb érzés nem maradt a nyomonukban.

Hirdettem is, hogy a szerelem, nem létező valami, csak a poéták korcszülötte, s bár rám cafoit az élet száltalán példája, peszsimistának maradtam, bár amúgy az életben a legnagyobb idealisták alosztályának számát szaporítottam.

Egyre batrabb és büszkébb lettem arra a szívnek csufof húsdrabra, a mely, miként a német szabó találmánya: golyóálló volt, vagy legalább is annak hittem. Ezerszer pattant vissza a kis Amor élesre fent nyila, ezer tamadásnak állt ellen, míg egy szép nap estjén meg nem találtam azt, a ki bizonyára születésekor nekem volt predesztinálva.

Hiszek sok természeti csodában, és így a predesztinációban is, és bizonyos vagyok benne, hogy senki sem kerül el a sorsat, tegyen ellene barmit is. Megláttam azt a bájos szőke lányt, a kit e perctől fogva nem látam többé, mert szívembe zartam. Képezetemben ott volt előttem, barmit is tettem mindig őt láttak lelki szemeim, minden mozdulatomban kísért, és kísértett körülöttem. A milyen könnyed, szinte könnyelmű volt tarsalgási modorom, oly nehézkes esutlenné vált egy csapásra, rösteltem is szörnyen, s barmit is erőlködtem, annal ügyefogyottabbá váltam. Képzélhetem, milyen barga lehettem akkor, s hogy meghaligatott, s nem fordult el tőlem, nem nevetett ki, csak hallgatta ostoba kapcsolásaimat... de hiszen megmondtam már, hiszek a predesztinációban.

Nem csúrom a szót, ez a leány feleségem lett s aldom a pillanatot, a mely vele összehozott; a mely megteremtette nékem azt a földi boldogságot, melyről eddig sejtetem sem volt — de nem is lehetett, hisz nem ösmertem őt. Igaza van a legszellemesebb francia bölcselkedők nosztorának, Karr Alfonznak, a mikor a házasságot a szélsőségek conglomeratumanak deklarálja, vagy menyenyorszag, vagy pokol, tercaum non datur.

igy különösen a nagy magyar Alföldön a fűféléknek, réteknek, takarmánynövényeknek, kapasnövényeknek, tehát általában a tavasziaknak, de ezenkívül a kerti veteményeknek okszerű miveltetés, kellő öntözés nélkül nem képzelhető és ezt az öntözést az állattenyésztésre alapított gazdálkodás is feltétlenül megköveteli. Nos tehát, ismertetett törvényünk oly öntözőcsatorna hálózatot akar létesíteni, mely az öntözéshez szükséges vízmennyiséget az ország minden részébe, sőt mi több, egyes birtokosok földjéig elvezeti és így megszabadítja a mezőgazdát a szárazságtól való folytonos rettegéstől, a sorvasztó aszály okozta károktól, a melyek — sajnos — nem ritkán a földesgazda tönkresújtását okozzák.

Hogy mi lesz ennek a csatorna hálózatnak előnye, mily nagy jótéteményt fog ez kepezni, azt a gazdákörzség a legjobban érzi és tudja, nekik ezt tehát bővebben magyarázni fölösleges. De az öntözésen kívül a törvénynek más céljai is vannak, nevezetesen, hogy az öntözéshez nem szükséges vizet ipari célokra és egyéb szükségletekre rendelkezésre tartsa. Ilyenek: a rendes házi szükségletek, cséplőgépek működésben tartása, illetévtények öntözéséhez vízmerítés, ürítés, mosatás, úszatás, fürdés, jégtermelés és bármely egyéb vízhasználat.

Az öntözőcsatornák tehát a mezőgazdaságra nézve valóságos jótéteményt képeznek. Az azokban folydogáló víz megteremkenyíti a mezőt, a rétet, s megluozza a magyar mezőgazdának az áldást, amelyet bizonybizonny már régen vár és amelyet súlyos szenvedéseivel úgy kiérdemelt, mint egy nép sem a földön.

Az ipar rendelkezésére bocsátják az olcsó vízi erőt és lehetővé teszik,

hogy az ott is boldoguljon és felvirágozzék, ahol eddig lételének és fejlődésének minden alapja hiányzott.

Ha ezeket az öntözőcsatornákat az egész országban megcsinálják, akkor a gazdasszony is mindenütt élvezhető ivóvízzel főzhet és lágy vízzel mosathat, a cséplőgépek folytonosan és vígan zakatolhatnak, a szomjas állat mindig és mindenütt üdítő italtalál, a tikkasztó hőségben ember és állat egyaránt elmerülhet a hűsítő habokban, s a lázban sínylők is könnyű szerrel megkaphatják nélkülözhetlen orvosságukat, a jeget.

De alig lehet elejétől végig elmondani, mi mindenre lesznek jók az öntöző csatornák, melyek nemcsak a mezőgazdasági szükségleteket elégítik ki, hanem istápolják a magyar ipart is, sőt a nép mindennapi, kisebb-nagyobb szükségleteinek kielégítésére is módot és alkalmat nyújtanak.

Az iskolai nevelés. Magyarország iskoláiban újra kezdetét vette az elmefejlesztés és léleknevelés komoly munkája. A tanár urak, két hónapi pihenés után, beültek katedráikba, ahonnan a tudás igéi hangzanak el.

Az a hely, ahonnan a professzor urak az ifjú nemzedék szívébe plántálják a tudomány iránti nemes hevületet, szent. Olyan az, mint a templom oltárköve, amelyen meghajlik a hívó térde. Tisztelet a katedrának! Onnan nyertük mi is, az apáink is a tudást, az eszméket s onnan a gyermekeink is.

Szent és jelentős hely tehát. Szeretnők körülbástyázni jerikói fallal, amelyen csak a hódolat kurtaszava vegyen erőt, de megtorjon rajta minden gáncs. Ha vajjon lehet-e ez?

A tanár urakon múlik. Most, hogy kezdődik az iskolai év, készséggel mondunk el egy-néhány igazságot, amelyeknek ereje tán felhat a katedráig.

Az iskolai nevelésnek, mint minden nevelésnek egyáltalán, termő földje a szeretet.

csung. De bírnék bár Jókai ékesszavu tollával, sem lehetnék méltóképen esztelölje annak a nagy, véghetetlen érzésnek, a mely az embert hatalmába keríti, ha kis gyermeke közelébe ér. Valami láthatatlan magyarazhatlan erő vonzza, hívja, kergeti ahhoz a csépp artatlan kis teremtséhez, és akarva, akaratlanul is gyermeggé lesz a még oly komoly munkával elfoglalt is, a mint gyermekéhez ér.

Mindenről megfeledekzik, bú, bánat nem zavarja, most semmije sincs, senki sem érdekl, csak az a piczi kis apróság, a kit karjaiban tart, dajkál, pólyáz és apol.

Egy örült rajongásának is beillik; a mit leirtam most; persze a ki maga nem apa, anya, meg sem érti ömlengéseimet, és a kinek magának is van ilyen kis aprósága, az a magára fog e sorokban ösmerni, ezek számára írom ezt a néhány sort.

Tudom, van ezer meg ezer kis Mariska a világon, ezren meg ezren maguknak fogják vindikalni a szépség, az aranyosság, a kedvesség, az okosság pálmáját; ám legyen, nyugodt vagyok, mert lehet szép is, jó is, aranyos is, kedves is, okos is az a sok Mariska, de egy se olyan, mint az a kis Mariska, a kire mindjárt cikkem címében rámutattam; az én kis Mariskám.

D' Amant Léó.

Ebben kell gyökeret vernie a lélekfejlesztő munkának, a tanításnak, az elme képzésének. A tanár urak a szeretet igével táplálják a maguk lelkét: s így hirdessék a tudás igét. Egyszerű szóval: a tanár férközzék a tanítvány szívéhez és arra hasson első sorban.

A pedagógiai nevelésnek egy nagy hiányát hánytorgatják fel manap nagy előszereettel. Azt mondják, hogy a professzor urak a tanításukba bizonyos egyetemi, akadémiai rendszert vittek bele. Ugy kell ezt érteni, hogy a tanárok az iskolatermet auditoriumnak tekintik s a tanítványokat hallgatónak. Ez aztán magával hozza azt, hogy a tanuló értelmi fokozatával nem sokat törődnek s a maguk kiszabott tanítási idejének kitöltésével, úgy hiszik, megfeleltek hivatásuknak.

Ha igaz ez a vád és részben igaznak kell lennie, akkor bizony ez nagy fogyatékosságot jelent az iskolai nevelésnek. A fiatal vesszőt, uraim, nyesegetni kell, hogy beoltható legyen és vajmi rossz gazda az, aki egy letört ágat beledug a földbe és azt várja, hogy az mindjárt virágozzék is és lombokat hajtson.

A fejletlen lélek szeretet nélkül üres marad, az ifjonti szív lehervad. Mikor a tanár katedrára lép, öltse magára a szeretet köntösét és akkor szavait úgy hallgatják mint a villágosságot árasztó kijelentést.

Nehéz, fárasztó hivatás a professzor uraké. Amivel megküzdnek: az a tudatlanság, a sötétség, az együgyű homály. Es tesesek elképzelni: e sötétséget, e homályt mint zavarják a tudás, az ismeretes éles, megvilágított kontúrjai. Ez árny- és fényhatásokra zavar támad a fejletlen ifjú lelkében és hogy ebből a zavarból kimeneküljön, ahol szükségeltetik jókora sok gondviselő szeretet. S ha hiányzik e szeretet, — a tudás bántó világossága az ifjonti élet homályában elvegyülve, valami olyas gyötrelmes zavar ébreszt, hogy nyomában támad a tudás és a tudományok gyűlölete.

Arról van szó tehát újra és újra, hogy a tanár urak telve szeretettel a hivatásuk iránt, odaadóan fejlesszék az ifjonti elméket. Csak ez lehet a pedagógiai nevelésnek az alapja, mert különben veszendő az idő, amit a lélekfejlesztés munkájára rápazarolnak.

Arról is szól a vád, hogy a professzor urak, maguk is áhitva a tudást, annyira a tudásügyeknek élnek, hogy nem jut idő a más hivatásuk betöltésére.

Nos, uraim, ez a vád itélet nélkül is nagyon elmarasztaló. Mert higgyék el, nem az a jó tanár, akinek tudása felér az egyetemi professzoréval, hanem, aki az iskolai kézikönyvek tugományából úgy tudja felvilágosítani a zsenge, homályos elmét, hogy az megszeresse általa magát a tudományt.

Száraz tudásokra a pedagógiának nincs szüksége. Azok csak értekezzenek az akadémia és a tudós társaságok plénuma előtt, a katedráról pedig meleg szívé, ép lelkű emberek hirdessék a tudás igét.

Ezt jegyezze meg most, az új iskolai év elején a professzor urak s ha ezzel a törekvéssel fognak bele nehéz, nagy munkájukba a siker és az elismerés fogja jutalmazni küzdelmüket.

Nehéz hallás — Egy gazdag úrnő, aki Nicholson dr. mesterséges füldejével nehéz hallásból és fülzúgásból gyógyult ki, a nevezett orvos intézetének 75,000 frtot adományozott oly célból, hogy olyan süket és nehéz-halló egyének, akik nem rendelkeznek az anyagi erővel ahhoz, hogy maguknak ilyen

Nincs nagyobb boldogság a földön, mint a mikor az ember hazasietébe varázsolhatja a földi menyországot. Angyalok zengik körül, se lát se hall, csak zsong, kong körülötte a boldogság nagy harangja. Hát még a mikor megjelenik a kis gyügyög, fickandozó, aranyos kis cseppesség, a mely azután mindkettő szeretetének szerelmének, érzelmének központjává valik egy csapásra. Igazi, kísérő kígyó és alma nélküli paradicsom ez, a melyből az ember tán sohasem vágyik ki.

Ma újul kis Mariskának első születése napját. Mosolyog az ég, derült, tiszta kék fénypompájában; de mit nekünk ég, mit nekünk a mosolygása, fel nem ér kis Mariskánk egyetlen gyügyögésével, a mikor kis kezét összeverve, csókra csucsorított szájacskájával kiszótálgolja a »papa« meg a »mama« szót. Menyei hangok ezek nekünk, melyek üdvönyt, boldogságunkat, gazdagságunkat mindennünket jelképezik a földön. Kis agyacska-jában fel-felkel, és kezecekkéit felénk nyújtja »ada papa ada pa... kis csipkekalapocskáját kéri és karjaimba kívánkozik...

Ha fentebb megkísérlettem betűkbe szedni azt az érzést, a melyet szerelmemnek keresztelek el, jobb dolog híjjan; úgy most meddő munkát végeznék annak a mérhetlen szeretetnek, mondhatnám: állatias imádatnak esztelésével, a melylyel a szülő gyermekén

földbharttyákat megszerezhesse, ingyen juthassanak ilyenekhez. Levelek címzendők, 6270 szám alatt Nicholson Intézetének „Long-cott“ Gunnersbury, London W.

Magyar specialitások.

Van nekünk számos olyan mezőgazdasági és iparcikkünk, mely minőségénél és áránál fogva bátran kiállhatna a versenyt a világ legelső piacain is, csak alkalmazkodnia kellene azokhoz a külsőségekhez, melyek szerint a világpiacok az illető árut szeretik és keresik.

Az egész világ óriási versenyzajában látjuk azt a jelenséget, hogy a kínálat rendkívüli minuciózitással siet alkalmazkodni a kereslet minden megokolt és meg nem okolt szeszélyéhez, mert a boldogulásnak, a kelendőség biztosításának és így a busás keresetnek is ez a legtermészetesebb eszköze és alapja.

Mi azonban e tekintetben messze el vagyunk maradván bizonyára azért kisebb a jólét minálunk, mert termelvényeinknek ama csekély hányada, mely eksportha képes, csak másod, vagy harmadkézből kerülhet piacra s így a haszon, amely ezekből a termelőknek jutna, igen természetesen csak kisebb lehet, mert a mostani rendszer mellett a legtöbb esetben mindenképp két három kövöltő jut kővér nyereséghez. Ehez még az is hozzá járul, hogy az ilyen cikkeket azután nem is magyar lobogó alatt kerülnek piacra s így a közvetítő nemzetek nemcsak nyereségünket, hanem nemzeti jó hírünket is kifizikálják.

Egyes cikkekkal történtek ugyan már kivétel kísérletek, az eredmény itt-ott kielégítőnek is mutatkozik, de éppen ezek a példák igazolják, hogy az eddigi kísérletek nem kielégítő, ezeket tehát egyrészt fokozni kell, másrészt ki kell azokat terjeszteni, minden erre érdemes specialitásunkra. Erre két út kínálkozik. Az egyik, a természetesebb, a magánkereskedelem éberségének és élelmességének fokozása, a másik az erre kínálkozó minden alkalomnak okos és gyakorlati kihasználása.

A magánkereskedelem földadatait ez alkalommal nem kívánjuk disszertáció tárgyává tenni, erre lesz még alkalom elég. Az országos iparegyesület azonban a másik irányban tesz üdvös kezdeményező lépéseket tekintettel a jövő évben Budapesten megtartandó nemzetközi vendégios kongresszusra. Minden más ilyen nemzetközi összejövetel ötleteiből az illető város ugynevezett szakács művészeti kiállításokat rendezett. Ezek azonban nagyon lejárta magukat, mert rendszerint egyrészt újat nem produkáltak, másrészt azonban a mesterségség akvirált kiállítások nem jelentéktelen megkoppasztásával jártak.

Nem lett volna helyes, ha mi is erre a kitaposott és improduktív térre lépünk. Sokba kerül, hasznát nem igen hajt, az idegeneknek pedig ilyen clespelt utánzattal semmi örömet, vagy élvezetet nem nyújtottunk volna.

Sokkal okosabb tehát az országos iparegyesület ideáját megvalósítani, mely azt célozza, hogy a jelzett alkalommal mutassuk be az eksporthképes magyar specialitásokat. Ebbe a ciklusba föl lehetne venni első sorban a magyar borokat és ásványvizeket; ezekben oly gazdag kincsalmazunk van, melyet igaz értéke szerint nem ismernek eddig a külföldön, mert a bor is, az ásványvíz is igen sok esetben más firma alatt, még több esetben pedig hamisítva kerül a külföldi piacra. Pedig azon a soron vagyunk, hogy ma holnap az olasz borral is fel tudjuk venni a versenyt, finom boraink pedig vetekednek a világ leghíresebb bortermelő vidékeinek specialitásaival.

Itt vannak továbbá elég jeles készítményeink a szesziparban, élelmiszereink közül megemlíthetők — a már eléggé ismert liszten kívül — a leölt szárnyasok, hentesárúk, szalámi, gyümölcs- és húskonzervek és a speciális magyar dolgok közül a zsír, tojás, tarhonya, paprika stb.

Hentes iparosaink úgy is panaszkodnak, hogy az ő készítményüket mi sem ismerjük eléggé, adjunk tehát alkalmat a mi közönységünknek is arra, hogy e fontos termelési

ágának jeles specialitásait közvetlenül is megismerje. Végül érdemes volna bemutatni gazdaságunkat gyümölcsben és a zöldségtermelésben, mint amely branché-okban eddig is igen szerencsés kísérleteket tettünk a külföldi fogyasztás részben való meghódítására.

Hogy e terjedelmes programból mit lehet felölelni, az jórészt az időtől is függ, amelyben a kongresszus összeül.

Mást lehet produkálni tavasszal mást a nyáron. Romlásnak kitett időszaki cikkekké pedig csinyni kell banni. A végleteket könnyű lesz megállapítani éppen az érdekeltek bevonása mellett. Mindenesetre kívánatos azonban, hogy ezt a nemzetközi kongresszust ne csak az idegen fogalom szempontjából aknázzuk ki, amely téma különben szintén igen fontos és figyelemre méltó, hanem abból a szempontból, hogy a világ legnagyobb és legállandóbb fogyasztóit, illetve a fogyasztók képviselőit nyiserjük meg nyers-terményeink és iparcikkeink állandó fogyasztói gyanít. Ebből nemcsak nekünk lesz hasznunk, hanem vendégeinknek is, akik föltöbb jól járhatnak, ha egyik-másik igen kiváló specialitásunkkal megismerkednek.

Ezért érdemes, hogy a kezdeményezést az érdekelteknek kívül az állam és tekintve, hogy a kiállítás a fővárosban lesz, a főváros is fölkarolja, támogassa és érvényre emelje. Állam és főváros végre ügyelhetnének arra is, hogy minden hasonló alkalommal személyek legyenek, hogy a nemzetközi vendéglátásoknak, melyek eddig mindig csak töméntelen pénzbe kerültek, a jövőben hasznát is tudjuk látni.

A siketek hallanak. A „Die illustrierte Welt“ folyóirat 27-ik száma Chiswick High Road, No. 626, London, W egy csudalatos kúra leírását tartalmazza siketség és fejfájás ellen, amely kúrát a beteg otthon, a lakásán is alkalmazhatja és amelynek mindenkor kitűnő eredménye legyen. A nevezett lap ezt a szavát mindenkinék bementve megküldik kivanatára, aki címét a folyóirat szerkesztőségéhez beküldi.

Ujdonságok

Szentes, 1901. szeptember. 9

— **Erzsébet királyné halála.** Szeptember 10 én lesz a 3-ik fordulója annak, hogy Magyarországon védőszellemét, Erzsébet királynét Genfben meggyilkolta Luccheni, a nyomorult anarkista. Déután fél 2 óraker követte el a merényletet éppen akkor, amidőn a királyné a fasorból kilépve, a kikötőben várakozó Genove hajóra akart szállani. Luccheni a királynénak szívébe döfte törét. E halálos szúrással szívében a királyné még a nyomban elindult hajóra lépett, s egy udvarhölgy karjára tamaskodva leült egy padra. Azonban nemsokára összerogyott, eszméletét veszítette s ekkor egy rögtönzött hordágyra fektették. A hajó visszatért, de mire a királynével a Beaurivage szállóba értek, már meg volt halva.

A borzasztó szerencsétlenség híre még az nap bejárta az egész művelt világot s mindenütt szomorúságot és fájdalmat okozott. Magyarország mély gyászot öltött a pótolhatlan vesztés híre, mely a palotáktól le a legkisebb kunyhóig bejár minden zugot, fájdalommal töltött el minden lelket. Azóta 3 év telt el s a magyar nép millióinak szívében a váratlan csapás okozta metsző fájdalom a kegyeletnek érzés váltotta fel. Magyarország jó királynéja az emlékezeté maradt. Azt az igaz szeretetet, azt a szívjóságot, a mivel a királyné népünk iránt viseltetett, a nemzet elfeledni nem fogja soha.

Ez a győngédség és ez a szívjóság

könnyeket száritott fel és lehetvé tette, hogy további véraldozat nélkül egyzetérés álljon helyre s hazánkban az elcsüggedést és harcra készülést alkotmányos fejlődés és nemzeti művelődés munkája foglalja el.

A magyar nemzet minden esztendőben megemlékezik e nagy szerencsétlenségéről és évről-évre jobban viragzik nálunk is az Erzsébet-kultusz.

— **Az új Tisza-híd.** A Szentes és Csongrád közt építeni tervezett új tiszai híd vállalkozó benyújtott ajánlatok fölött augusztus hó végén döntött H e g e d ü s Sándor kereskedelmiügyi miniszter. Az alépitményt vállalati úton 670000 koronaért, a vasszerkezetet 1.100.000 koronaért állítják elő, míg a földmunkát, beleértve a töltésezést, fejáró utakat és a tranzverzális út még hátralévő szakaszát házi kezelésben fogják végezni és ez utóbbiakra nézve már folynak is az előkészítő munkálatok. A hidépítés befejezési határidejét, arra való tekintettel, hogy vidékünkön a tavaszi magas vízállás aránylag hosszú ideig tart s hogy ezek szerint a szerelési munkát december — május hónapok között áll lehet folytatni, — a miniszter 1903. évi augusztus 31-re állapította meg. A munkák vezetését, illetve felügyelését a C z e k é l i u s Aurél miniszteri tanácsos vezetése alatt álló hidosztály fogja teljesíteni.

— **Adók kiméletes behajtása.** A pénzügy miniszter újabb körrendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz és ebben már az iránt intézkedik, hogy az adót ember szerettel haitsk be és derűre-borúra ne dobóják el a szegény ember vánkosát. A leirat, mely már leérkezett a szegedi pénzügyigazgatósághoz is, azt hangsúlyozza, hogy a mostani rossz közgazdasági év amúgy is súlyosan érinti a nép megélhetési viszonyait. Szükséges azért, hogy a korábbi miniszteri rendelet, mely az ezeküciót sürgette, hatályon kívül helyeztessék. A pénzügyminiszter azt is meghagyja a pénzügyigazgatóságnak, hogy az adóbehajtásnál nemcsak kimélettel és emberszerettel, de a legvégső esetben is tapintatosan járjanak el.

— **Omladozó templom.** Az egyelői római katolikus templom — mint onnan írják — olyan rozoga állapotba jutott, hogy a szentély mennyezete, az orgona karzata és a torony felsőrésznének leszakadásától lehet tartani. Az előjáróság ennél fogva kénytelen volt az istentiszteleteknek a templomban való tartását beszüntetni.

— **Egyleti élet.** A szentesi honvédegyelet f. hó 8-an, ma délelőtt 11 óraker, a túl a kurcai városi teremben közgyűlést tart, amelyben való részvételre az egylet tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Borjűdijjás.** Lapunk egyik előző számban említettük már, hogy a csongradmegyei gazdasági egyesület, miután a tavasszal rendezett borjűdijjazás részben sikertelen maradt, — az ősi országos vásárunk szombatján, tehát f. hó 21 én újabb borjűdijjazást rendez, a külső vásártéri cédulához mellett e célra kijelölt területen. A borjűdijjazásra vonatkozó hirdetményt az egyesület vezetősége azóta falragaszokon közzétette. E szerint négy díjat adnak ki. Az első díj 3 drb. 20 koronás, a második díj 2 drb. 20 koronás, a harmadik díj 1 drb. 20 koronás és a negyedik díj 1 drb. 10 koronás arany lesz. A díjazásra elővezethető minden csongrád megyei lakos saját nevelésű s birtokában levő 1—3 éves bika vagy úsbőrbőria; azt azonban, hogy az elővezetendő jószág tény-

Bodorka mag mija 40—42 f.
Szalonna mija 48 frt. Hizott sertés
tisztá vagásra 38—40 kr. kiloként számítva.

Iskolai értesítés.

A Szentes város által fentarott 7 tanyai iskolában a f. 1901—1902-ik tanévi beiratások szeptember 15—20 napjain eszközöltettek; a rendes tanítás 23-án kezdődik.

Főhivatnak azért a tanköteles gyermekek szülei vagy gyámjai, hogy az illető iskolának gyermekeik vagy gyámoltjaikat beírassák, mert elcsúszhat az ide vonatkozó törvény értelmében meg fognak büntetni.

A beiratasi díj minden gyermek után 30 fillér, melylyel a tanító urak a gondnoki hivatalon felszámolni kötelesek.

Szentes, 1901. szept. 6.

Körtvélyessy Sándor,
isk. sz. gondnok.

Láptulajdonos és főszerkesztő: Dr. MÁTEFFY FERENCZ
Felelős szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Társzerkesztő: MÁTEFFY LÁSZLÓ.

Elemi vagy polgári osztályok magánúton való előkészítésére, úgyszintén zongora vagy német oktatásra ajánljuk okleveles tanító. Cím a kiadóhivatalban. 3—2

Györy Antal

városi főjegyző IV. t. 138. sz. háza és eperjesi 35 hold földje **eladó**, esetleg a ház **berbe kiadó**. Értekezni lehet a hivatalban, vagy III. t. 126. szám alatti lakásán.

Táncmulatság.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy e hó 8-án, azaz ma, vasárnap **Vincze Péter** kishölgy-alji házában a magyar zenekar közreműködésével mellett **táncmulatság**ot rendezek, melyre a mulatni vágyó közönséget tisztelettel meghívom.

A SVÁJ CZ csudája

Alulírott cég bármilyen rangú egyének külföldi utánvéttel, a kereskedelmi életben soha eddig nem létezett

csak 3 korona

potomáron, vámmentesen 1 kitűnő, pontosan 24 óráig járó

órát, 3 évi jtállással.

Ezenkívül ezen óra minden megrendelője kap még egy aranyozott, finom művi óraláncot ingyen hozzácsatolva. Akinék az óra nem tetszenék, szívesen becsereleljük vagy kívánatra a pénzt küldjük vissza. Kapható kizárólag a

svájcz II 13—9

óra nagy raktkárban

Basel-Horbürg (Svájcz)

Kimutatathatóan több ezer darab teljes megelégetésére küldött szét.

Kapható minden könyvkereskedésben

dr. Müller egészségügyi tanácsosnak 37 kiadást megért fizete a megszavart ideg és szekszuál rendszerről.

Bérmentes küldés 1 korona

20 fillér értékű levélbélyeg ellenében

Róber Curt-tól, Braunschweig eiga.

3356 szám/ik. 1901.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Sarkadi Nagy Sándor** szentesi lakos önkéntes árverési ügyében a szentesi kir. bíróság területén lévő, Szentes város határában fekvő, a szentesi 191 sztkvben A. 1 sors. alatt felvett 10261 a hrsz. kistőkei ingatlanra 466 korona kikialtási árban és az ugyanazon sztkvben A. 10 sors. alatt foglalt 10250 a 1 hrsz. kistőkei ingatlanra 2185 koronában ezennel megállapított kikialtási árban a végrehajtási árverés joghatalyaval bíró önkéntes bírói árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi október hó 7-ik napján d. e. 9 óraker ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron aló is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsarának 10 százalékát vagyis 46 kor. 60 fillért illetve 118 kor. 50 fillért készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kialított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi jul. 27-én.

SZELESS,
kir. albró.

Kiadó lakások.

Özv. Mankisz Károlyné templom-útczai házában több lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. — A kurcpartii házában szintén több lakás van kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal. 3—1

KITÜNŐ ÚTÁZÓK

KERESTETNEK egy igen kelendő cikk elarúsításához. Nagy kereset. Ajánlatok F. O. M. 889. jel alatt Mosse Rudolphhoz Frankfurt a Marin címzendők. 3—1

3428 tk. 1901.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a szentesi központi takarékpénztár végrehajtónak Kádár Imre és neje Koncz Mária végrehajtást szenvedett elleni 780 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbíró területén lévő, Szentes város határában fekvő a szentesi 8018 számú telekjegyzőkönyvben A. 1. sors. alatt felvett 1580 hrsz. kistőkei ingatlanra 2844 koronában ezennel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1901. évi október hó 16-ik napján d. e. 9 óraker ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron aló is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát, vagyis 284 k. 4 fill. készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni a vagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kialított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1901. július hó 30 napján.

SZELES,
kir. albró.

IGEN NAGY KERESÉT

kinálkodik törekvő egyéneknek, diszk-rét módon mellékkeresetként is — minden társadalmi rétegben könnyen található résztvevők szerzésével egy szövetkezéshez, mely csekély kockázat és jelentéktelen havi hozzájárulás mellett nagy nyereségeket nyújt. Ajánlatok N. 150. alatt Eisler Henrikhez Berlin S. W. 19. címzendők. 3—1 3646 tk. 1901.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a szentesi takarékpénztár végrehajtónak **Sarkadi Nagy Zsigmond** és társai végrehajtást szenvedtek elleni 9200 korona s járulékaí iránti végrehajtási ügyében a szentesi királyi járásbíró területén lévő, Szentes város határában fekvő a szentesi 3854 sztkvben, A. 1 sors. alatt felvett 3645 hrsz. kistőkei ingatlanok a Sarkai Nagy Zsigmond nevén álló fele részére 440 korona és a szentesi 93 sztkvben, A. 1 sors. alatt felvett 3642 hrsz. kistőkei ingatlanok a Sarkai Nagy Zsigmond nevén álló fele részére 605 koronában ezennel megállapított utóajánlati árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi szeptember hó 28-ik napján délelőtt 9 óraker ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron aló is eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsarának 10 százalékát vagyis 21 kor. 80 fillért, s illetve 101 kor. 20 fill. készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kialított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1901. augusztus hó 17-én.

KATKICS,
királyi albró.

1435 1901. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság az 1901. évi V. 619. számú végzését következtében HIVATALBOL Max Friedmann czeg javára Dr. Schlesinger Karoly szentesi lakos ellen 440 kor. s jár. erejéig 1901. évi június hó 10-én fogatatosított kielégítési végrehajtást utján felül foglalt és 720 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, kocsik s más tárgyak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbíró az 1901. évi V. 619/2. sz. végzése folytán 440 kor. tökévolettel, ennek 1898. évi január hó 18 napjától járó 6 százalékos kamatai, egyhármad százalékos valódi és eddig összesen 73 kor. 58 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Szentesen, végrehajtást szenvedett lakásan leendő eszközölésére 1901. évi szept. hó 9-ik napjának d. e. 10 órája határidőül megjelözték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzben, illetve a legtöbbet ígérőnek becsáron aló is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le és felül foglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentesen, 1901. évi aug. hó 25. Végi Sándor, kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdetés.

A „Szentesi Polgári Olvasókör“ a ref. templom utcájában lévő I. tized 178 sz. házat a saját helyiségében 1901. évi szept. hó 9-én d. e. 10 órakor tartandó magánárverésen elárverez. Ennélfogva az érdeklődők ez úton arra meghívottnak azzal, hogy az árverésre vonatkozó részletes feltételek a nevezett olvasókör elnökségénél és a kör helyiségében Bartha Károly gondnoknál olvashatók meg. (33)

KÖLBER FERENCZ

III. t. 167. szám alatti lakosnak — az ujjonankinyított bogárzugútcában levő udvari telkének fele, 206. nyszgöl terület kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet fenti szám alatt.

Bene Istvánnak

a zsidó iskola utcájában levő házábanál egy utcai lakás három szoba, konyha kamra, pince, padlás azonnal vagy pedig október 24-től hasznóberbe kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal ugyanott.

Eladó ház.

Bárdos Antal örökösei III. t. 17 számú háza kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni ugyanott az örökösökkel.

Értesítés.

Alólírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy hentesárú üzletemben, melyben eddig kizárólag csak füstölt húsneműket tartottam, szeptember hó elsejétől kezdve

mindennemű friss sertés-húsneműket

is fogok forgalomba hozni, miért is felhívom szíves figyelmüket az alant jegyzett hentes árúkra. Ajánlok:

Naponta friss serteshúst, igen izletes paprikás és foghagymás kolbászt, tüdős és véres hurkát, továbbá füstölt, nyers és főtt árúkat úgy mint:

Sódart, karmanádlit, oldalast, császárhúst, marhanyelvet, kolbászt és szalonnát, valamint naponta friss tormas virslit, parizsit, szafaladét, disznósajtot, töpörtöt és zsirt, azonkívül mindentféle hideg-vacsorának alkalmas felvagottakat.

Külön felelitem még igen szép Kolozsvári és Debreczeni paprikás szalonnáimat úgyszintén hírneves Kassai sódaromat, melynek kilogrammját ajánlom:

egész darabban nyersen 2 kor. 20 fill
 „ „ főzve 4 „ — „
 felvágottan 4 „ 40 „

Midőn még a nagyérdemű közönség megtisztelő pártfogásáért esedezem, vagyok kiváló tisztelettel:

Budai István,
 hentes.

ELADÓ HÁZ.

Szentesen III. tized 517. szám alatti ház (Kóser Korcsma) eladó esetleg hasznóberbe kiadó. Megbeszélés a helyszínen. 3—3

Eladó fűszerüzlet.

Felsőpárton a Sinóros-féle házban levő jóforgalmú fűszerüzlet kedvező feltételek mellett **ELADÓ**, értekezhetni ugyanott. 3—8

Kiadó lakások.

A vásárhelyi utcán, III. tized 41. szám alatt több rendbeli lakás bérbeadó. A városhoz közel levő berekháton egy házi föld, göré és borpince, továbbá a derekegyházi oldalon 2 ferály tanyaföld a rajta levő épületekkel **ELADÓ**. 3—1

Értekezni lehet özvegy Arady Lajosnéval vagy Szvaton Józsefnéval.

Özv. Götzl Ignáczné

Sajtos-féle házábanál egy bolthelyiség lakással f. évi okt. 24-től **KIADÓ**.

Báró Maasburg Kornél

fábián-sebestyéni szántóföldje és rekettyési legelője f. évi szept. 29-től hasznóberbe kiadó. Értekezhetni Dr. Mátéffy Ferencz ügyvéddel. 3—3

Értesítés.

Van szerencsém a n. érd. közönség szíves figyelmét felhívni arra a körülményre, hogy a **Szegeden** most tartott

szabászatati tanfolyamon

mint a szegedi kereskedelmi és iparkamara egyik ösztöndíjasa, résztvettem és a tanfolyam befejeztével tartott záróvizsgán — a **férfi ruhászatban**

jó bizonyítványt

nyertem el.

E szaktanfolyamnak sikeres hallgatása után s az ott szerzett szakismeretekkel szakbeli tudásomat kibővitve, abban a helyzetben vagyok, hogy ezután t. megrendelőim igényeit fokozottabb mértékben elégíthetem ki, mint eddig kielégítettem.

Főtörekvésem — mint eddig — ezután is az leendő, hogy a műhelyemben készülő férfiföltönyök úgy szabásuk kitűnőségével, mint a munka szoliditásával előnyösen kitűnjenek és így szíves megrendelőim bizalmát kiérdemeljem.

A n. érd. közönség becses pártfogását kérve, vagyok

Szentesen, 1901. szeptember hó

tisztelettel:

Pethő László,
 férfi-szabój

3—2

Milleniumi kiállítás 1896: Nagy milleniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József utca 8. sz. Margithid és a nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobban minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a búza, árpa vagy rozs közül kiválasztására

Trieurök: a zabnak vagy árpának a búza közül és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó trieurök:

az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására. 10—7

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök, csekély költséggel a trieur bekiültése mellett ezen szabadalmazott trieurökké átalakítását.

Malom Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Legolcsóbb
KÖNYVNYOMDA!
A SZENTES ÉS VIDEKE
 könyvnyomdája.

Minden e szakba vágó munka gyorsan, izléssel és jutányos áron készül.

A „SZENTES ÉS VIDEKE”

cimű, hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön megjelenő lap ezután

egyes példányokban csakis a kiadóhivatalban

(Kossuth-útea Pollák-ház) kapható.

Ugyanitt egy jó családból való fiú tanulóul felvétetik.